

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 81

(2008–2009)

Om lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting

*Tilråding fra Kultur- og kirkedepartementet av 24. april 2009,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen og forutgående høring

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Kultur- og kirkedepartementet legger med dette frem en proposisjon med forslag til endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting (kringkastingsloven). Proposisjonen omfatter forslag om:

- hjemmel for forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester
- begrensning av departementets instruksjonsmyndighet overfor Medietilsynet i visse saker
- hjemmel for kontroll av abonnentregistre mot NRKs register over lisensbetalere
- forbud mot reklame på NRKs tekst-tv-sider
- endring i reglene om videresending i kringkastingnett

Kapittel 2 inneholder departementets forslag til nye regler om forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester.

Kapittel 3 omhandler departementets forslag om at departementets instruksjonsmyndighet overfor Medietilsynet avskjæres i saker som gjelder allmennkringkastingsrapportene. Departementet foreslår videre at tilsvarende skal gjelde for Medietilsynets vurdering av grunnlaget for å forhåndsgodkjenne NRKs nye medietjenester.

Kapittel 4 gjelder reklame på NRKs tekst-tv-sider. Departementet foreslår at det ikke lenger skal

være tillatt for NRK å ha reklame på sine tekst-tv-sider.

I kapittel 5 foreslår departementet å lovfeste at NRK skal ha rett til innsyn i kunderegistrene til betal-tv-tilbydere. Innsynsretten skal effektivisere NRKs innkreving av kringkastingsavgiften.

I kapittel 6 foreslås det å endre ordlyden i kringkastingsloven § 4-2 for å presisere at reglene om videresending i kringkastingnett gjelder uavhengig av teknisk plattform.

1.2 Høringen

Forslag om Medietilsynets uavhengighet ved utarbeidelse av allmennkringkastingsrapporter, forbud mot reklame på NRKs tekst-tv-sider, hjemmel for kontroll av abonnentregistre mot NRKs register over lisensbetalere, forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester samt regler for videresending i kringkastingnett mv., ble lagt frem i et høringsnotat 14. mars 2008. Høringsbrevet med vedlegg ble sendt til følgende instanser:

Abelia
Annonsørforeningen – ANFO
A-pressen ASA
Barneombudet
Bredbåndssalliansen AS
Canal Digital AS
Datatilsynet
Departementene
Edda Media

Elektro- og elektronikkbransjen
 Familie & Medier
 Forbrukerombudet
 Forbrukerrådet
 Get
 GRAMO
 Høgskulen i Volda
 IKT-Norge
 Institutt for informasjons- og medievitenskap
 Institutt for journalistikk
 Institutt for medier og kommunikasjon
 Kanal24 Norge AS
 Konkurransetilsynet
 Kreativt Forum
 Kringkastingsringen
 Mediebedriftenes Landsforening
 Medietilsynet
 Modern Times Group AB
 Norges markedsføringsforbund
 Norges televisjon AS
 Norkring AS
 Norsk Aller AS
 Norske film- og TV-produsenters forening
 Norsk filminstitutt
 Norsk Journalistlag
 Norsk Kabel-TV forbund
 Norsk Lokalradioforbund
 Norsk Medieforskerlag
 Norsk Presseforbund
 Norsk Redaktørforening
 Norske Boligbyggelags Landsforbund
 NORWACO
 NRK AS
 P4 Radio Hele Norge
 Post- og teletilsynet
 Radio 2 Digital AS
 RiksTV
 Sametinget
 SBS Radio Norge AS
 Schibsted ASA
 Senter for medieøkonomi, BI
 Stiftelsen Frikanalen
 Telenor Broadcast AS
 TONO
 TV 2 AS
 TVNorge AS
 Viasat AS

I tillegg ble høringsnotatet lagt ut på departementets nettsted. Frist for merknader var 16. juni 2008. Det kom inn 35 hørings svar. 13 høringsinstanser hadde ingen merknader til forslagene.

2 Hjemmel for forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester

2.1 Kort om lovforslaget

Departementet foreslår å lovfeste en ordning med forhåndsgodkjenning av nye medietjenester NRK ønsker å tilby. Dette vil for eksempel kunne omfatte etablering av nye radio- eller fjernsynskanaler eller nye internettbaserte tjenester¹. Kravet om en slik ordning foreslås tatt inn en ny § 6-1a. Den foreslåtte bestemmelsen inneholder et krav om at forhåndsgodkjenning skal foretas, samt en opplisting av hvilke overordnede hensyn som skal ligge til grunn for en slik godkjenning. Nærmere regler skal fastsettes i forskrift.

Etableringen av en formell prosedyre for forhåndsgodkjenning av nye NRK-tjenester ble foreslått i St.meld. nr. 30 (2006–2007) *Kringkasting i en digital fremtid*, pkt. 7.7. Stortingsflertallet sluttet seg til departementets forslag, jf. Innst. S. nr. 24 (2007–2008).

2.2 Gjeldende rett

NRK plikter i dag å forelegge «alle saker som antas å være av vesentlig, prinsipiell, politisk eller samfunnsmessig betydning» for generalforsamlingen, jf. NRKs vedtekter § 9 første ledd. Vedtektene krever bl.a. også at større omorganiseringer, videreutvikling av eksisterende virksomheter og utvikling av nye virksomheter skal forelegges generalforsamlingen. Videre forutsatte departementet i St.meld. nr. 30 (2006–2007) pkt. 7.7 at også etablering av nye radio- og fjernsynskanaler og nedleggelse av eksisterende må godkjennes av generalforsamlingen. Stortingsflertallet sluttet seg til dette, jf. Innst. S. nr. 24 (2007–2008).

2.3 Krav etter EØS-regelverket

EØS-avtalens statsstøtteregler innebærer at det må være etablert en klar og offisiell definisjon av hvilke tjenester som omfattes av allmennkringkastingsoppdraget og som dermed kan finansieres med offentlig støtte². Allmennkringkastingsoppdraget må foreligge som et formelt pålegg.

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har, som en fo-

¹ For eksempel NRKs planlagte skoleportal der klipp fra NRKs radio- og fjernsynsarkiv vil være søkbare og knyttet til kompetansemålene i læreplanen.

² Jf. blant annet EFTAs overvåkingsorgans retningslinjer for statsstøtte til allmennkringkasting <http://www.efasurv.int/fieldsofwork/fieldstateaid/stateaidguidelines/partiv-theapplicationofthestateaidrulestopublicservicebroadcasting.pdf>

reløpig vurdering av NRKs plikt etter vedtektene § 9, gitt uttrykk for at myndighetenes eksisterende styringsverktøy overfor NRK ikke tilfredsstillende følger av statstøttereguleringen. For det første anser ESA at § 9 er for upresis med hensyn til hvilke saker NRKs styre plikter å legge frem for generalforsamlingen. For det andre mener ESA at et generalforsamlingsvedtak som et selskapsinternt anliggende ikke kvalifiserer som et formelt pålegg. Beslutningen må i stedet treffes ved et pålegg fra en kompetent offentlig myndighet. For det tredje mener ESA at tilsynet med ordningen bør utføres av et uavhengig tilsynsorgan. ESA har også påpekt at godkjenningen må skje på en åpen og gjennomsiktig måte, bl.a. slik at tredjeparter gis mulighet til å uttale seg.

Det er så langt ikke klarlagt om EØS-statstøttereglene faktisk innebærer en plikt til å etablere nasjonale ordninger med forhåndsgodkjenning. EU-kommisjonen har i flere sammenhenger argumentert for dette synet. Mange av medlemslandene i EU har imidlertid opponert mot denne tolkningen, med henvisning til protokollen om allmennkringkasting i den såkalte Amsterdam-traktaten.³

2.4 Høringsnotatet

Departementet foreslo i høringen å etablere et formalisert system for forhåndsgodkjenning. Systemet innebærer at det skal vurderes om det, ut fra et samfunnsmessig perspektiv, er ønskelig at NRK tilbyr den aktuelle tjenesten. Departementet foreslo at kun tjenester som oppfyller demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet skal kunne godkjennes. Samtidig skal det tas i betraktning om den nye tjenesten inneholder et element av økt samfunnsverdi ut over eksisterende kommersielle tilbud. En slik merverdi ville være den primære begrunnelsen for at en ny tjeneste kan finansieres av kringkastingsavgiften. Departementet foreslo videre at myndighetene bør veie de positive elementene ved tjenesten opp mot tiltakets eventuelle konkurransebegrensende effekter.

Departementet fortutsatte at nærmere regler for hvilken prosedyre som skulle følges ville fastsettes i forskrift. Den endelige beslutningen om forhåndsgodkjenning ble foreslått lagt til Kongen i statsråd.

Den nye lovreguleringen ble foreslått tatt inn i et nytt fjerde og femte ledd til kringkastingsloven § 6-1.

2.5 Høringsinstansenes syn

Ingen av høringsinstansene som har kommentert forslaget om en forhåndsgodkjenning er uttrykkelig negative til en slik ordning.

Norsk Journalistlag støtter forslaget intensjon, men mener at regelverket må praktiseres lempelig:

«NJ mener det bør være høy terskel for krav om forhåndsgodkjenning. I de tilfeller der slik godkjenning er nødvendig, er det viktig at prosessen ikke blir for byråkratisk og langvarig, slik BBC har erfaring med fra Storbritannia. Public-value-testen som er innført der, kan forsinke viktige prosesser i opptil ett år.»

NRK tar forslaget om en forhåndsgodkjenning til etterretning, men understreker:

«Tilbudet av kringkastingskanaler og veksten i mangfoldet i tjenester over Internet og andre plattformer er i rask vekst. Både i Norge og internasjonalt strever allmennkringkasterne med å utvikle et nyskapende og innovativt tilbud for fortsatt å være relevant og opprettholde et ikke-kommersielt og uavhengig kvalitetstilbud. Innføringen av en godkjenningsordning som både vil kunne være forsinkende og ressurskrevende, vil utgjøre en vesentlig konkurranseulempe for NRK i forhold til de kommersielle aktørene i mediemarkedet.

[...]

NRK er følgelig opptatt av at en eventuell forhåndsgodkjenningsordning, må være lite byråkratisk og ressurskrevende. I tillegg må det settes klare krav til rask behandlingstid.»

Om behovet for endring i ordningen etter dagens vedtektsbestemmelse uttaler NRK:

«For NRK er det viktig at vilkårene for når en ny tjeneste skal forhåndsgodkjennes ikke endres vesentlig, men at endringen begrenses til å gjelde prosedyren. Legges tersklene for lavt for når prosedyren utløses, vil det kunne støte an mot den redaksjonelle frihet og forbudet mot forhåndssensur. Vi antar dog at det ikke er aktuelt.»

Medietilsynet er positiv til at det etableres en forhåndsgodkjenningsordning og slutter seg i hovedsak til de vurderingskriterier som skisseres. Om systemet for forhåndsgodkjenningen uttaler tilsynet:

«Medietilsynet forutsetter at den nærmere vurdering av om den aktuelle tjenesten NRK tilbyr oppfyller demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet, jf forslaget § 6-1 fjerde ledd, skal gjøres av Medietilsynet. Vi har i den anledning merket oss departementets merknader under pkt. 8, økonomiske og administrative

³ <http://www.europarl.europa.eu/topics/treaty/pdf/amst-en.pdf> (side 109)

konsekvenser, hvor det fremgår at forhåndsgodkjenning med NRKs medietjenester må antas å ville medføre økt ressursbruk hos Medietilsynet. Medietilsynet støtter forslaget som ble presentert i nevnte stortingsmelding om at Medietilsynet som en del av prosedyren skal legge opp til en høring av vurderingene for å sikre offentlighetshensyn. Det er viktig for legitimiteten av vurderingene at lisensbetalerne og konkurrenter for øvrig får mulighet til å komme med innspill.»

Til den konkrete vurderingen av om en tjeneste skal godkjennes uttaler TV 2:

«Når det gjelder den konkrete godkjenning av nye medietjenester som skal omfattes av allmennkringkasteroppdraget, er det viktig at det foretas inngående vurderinger av virkningene i forhold til eventuelle eksisterende, selvfinansierende tjenester. I den grad en sterk medieaktør som NRK får grønt lys til å starte tjenester finansiert av lisensmidler, er det en overhengende risiko for at dette kan få avgjørende negative virkninger for tjenester som er selvfinansierte. Der som slike negative virkninger oppstår i praksis, vil vi anta dette vil være i strid med statstøtteregulverket selv om tiltaket skulle være forhåndsgodkjent etter en formell prosedyre.

Den overordnede rettesnoren bør være at NRK gjennom sine lisensmidler skal tilby tjenester som utgjør supplerende tillegg og kvalitativ merverdi sammenliknet med det markedet ellers frembringer.»

2.6 Departementets vurdering

Departementet ser ingen motsetning mellom å verne om den redaksjonelle friheten og å ha en etterrettelig prosedyre for å vurdere hvordan lisensmidler skal forvaltes. Ordningen med forhåndsgodkjenning verken endrer eller utfordrer prinsippet i kringkastingens § 6-3 om kringkastingssjefens ansvar for den løpende programvirksomheten. Departementet viser i denne forbindelse til redegjørelsen for forholdet mellom NRK-plakaten og NRKs redaksjonelle uavhengighet i St.meld. nr. 18 (2008–2009) *NRK-plakaten – dekning av valg*. Staten skal ivareta særskilte kulturpolitiske målsetninger og forvalte fellesskapets eierskap i NRK og må kunne legge overordnede føringer på hva lisensmidlene skal benyttes til. Disse føringene er nedfelt i NRK-plakaten, jf. blant annet St.meld. nr. 6 (2007–2008) NRK-plakaten. *Noe for alle. Alltid.*⁴

Flere høringsinstanser er bekymret for at godkjenningsordningen vil stå i veien for en dynamisk utvikling av nye tjenester i regi av NRK. Departementet er opptatt av at NRK må ha mulighet til å utvikle nye tjenester og fortløpende kunne forholde seg til teknologiske endringer og nye medietrender. Av denne grunn bør terskelen for når forhåndsgodkjenning kreves, legges høyt. Som påpekt i St.meld. nr. 30 (2006–2007) pkt. 7.7 bør det kun være helt overordnede og prinsipielle spørsmål som skal underlegges forhåndsgodkjenning. Mindre justeringer i eksisterende tjenestetilbud må NRK kunne foreta uten å forelegge spørsmålet for myndighetene. Det samme gjelder dersom NRK ønsker å tilby en eksisterende tjeneste på en ny plattform. Dette vil i praksis ikke være en ny tjeneste, men utnyttning av nye tekniske muligheter. Departementet anser også at NRK bør kunne gjennomføre pilotprosjekter og lignende uten å måtte søke forhåndsgodkjenning for disse. Konsekvensene av ordningen med forhåndsgodkjenning antas derfor å bli små for NRKs daglige drift.

Nærmere regler for ordningen vil bli fastsatt i forskrift, jf. forslag til ny § 6-1a tredje ledd. Forskriften vil bl.a. regulere nærmere når et krav om forhåndsgodkjenning utløses, hvilken prosedyre som skal følges og hvilke vurderingsmomenter som skal ligge til grunn. I forslaget til paragrafens andre ledd angis det hvilke overordnede hensyn som skal ivaretas. Det konkrete tiltaket må oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet. Et avgjørende hensyn vil være at en ny tjeneste kan begrunnes ut fra NRKs allmennkringkasteroppdrag, slik dette fremgår av selskapsvedtektene og NRK-plakaten. Det følger av dette at dersom NRK får godkjent en ny medietjeneste, vil dette normalt ikke foranledige noe behov for å endre NRK-plakaten eller vedtektene. Nye NRK-tjenester som ikke kan begrunnes ved henvisning til disse dokumentene skal normalt ikke godkjennes.

I vurderingen bør det også tas hensyn til om den foreslåtte endringen kan få negative konkurransemessige konsekvenser, for eksempel i form av svekkede motiver for innovasjon og utvikling blant de kommersielle aktørene. Dersom det blir konstatert at en ny NRK-tjeneste kan ha slike konkurransemessige virkninger, kan den likevel bli godkjent dersom de samfunnsmessige gevinstene totalt sett veier tyngre.

Departementet legger til grunn at nye tjenester skal tilføre en merverdi i det totale eksisterende mediemarkedet. Det er samtidig viktig at NRK som allmennkringkaster gis mulighet til å nå ut til et bredest mulig publikum. Forutsetningen om merverdi må følgelig ikke oppfattes som en sperre mot

⁴ Se også St.meld. nr. 6 (2008–2009) NRK-plakaten – NRKs samfunnsoppdrag og St.meld. nr. 18 (2008–2009) NRK-plakaten – dekning av valg.

at NRK tilbyr tjenester som også tilbys av kommersielle aktører. I mange tilfeller vil det kunne påvirke tjenestens utforming, og således ha en egenverdi, at tjenesten tilbys av en lisensfinansiert allmennkringkaster. Det faktum at det finnes liknende kommersielle tilbud på markedet, trenger derfor ikke innebære at en tjeneste i NRKs regi ikke vil kunne inneholde et element av økt samfunnsverdi. I tillegg har det en egenverdi at NRK har et bredt sammensatt tilbud som kan appellere til alle grupper i samfunnet.

Medietilsynet vil ha ansvaret for den praktiske gjennomføringen av testen. Tilsynet skal avgi en rådgivende uttalelse til departementet. Den endelige beslutningen om forhåndsgodkjenning tas av Kongen i statsråd.

3 Begrensning av departementenes instruksjonsmyndighet overfor Medietilsynet i visse saker

3.1 Kort om lovforslaget

Departementet foreslår å lovfeste en begrensning av departementets instruksjonsmyndighet overfor Medietilsynet i visse saker. Dette gjelder for det første ved Medietilsynets utarbeiding av allmennkringkastingsrapporter. For det andre skal departementet ikke kunne instruere Medietilsynet i vurderinger av om en ny tjeneste fra NRK skal innlemmes i allmennkringkastingsoppdraget og dermed lisensfinansieres, jf. forslaget til ny § 6-1 a. Begrensningen i departementets instruksjonsmyndighet foreslås dels tatt inn i en ny § 2-13 og dels i ny § 6-1 a.

I høringsnotatet drøftet departementet også om Medietilsynet bør ha en mer uavhengig stilling også i forhold til andre deler av kringkastingsregelverket. Forslaget er i denne omgang avgrenset til tilsynets rolle ved henholdsvis utarbeidelse av allmennkringkastingsrapporter og forhåndsgodkjenningsordningen.

3.2 Gjeldende rett

I tråd med alminnelig forvaltningsrett har departementet styringsrett over tilsynet i saker etter kringkastingsregelverket. Departementet har instruksjonsmyndighet over tilsynet, er klageinstans for tilsynets vedtak og kan omgjøre vedtakene.

3.3 Høringsnotatet

Medietilsynet utarbeider årlige rapporter om allmennkringkasterne oppfyller allmennkringkas-

tingsvilkårene. ESA har i dialog med departementet vedrørende NRKs forhold til statsstøtteregele ne hevdet at det må etableres et uavhengig tilsyn med oppfyllelsen av NRKs oppdrag. Departementet mener at det ikke er opplagt at ESAs tolkning av regelverket er riktig, men anser samtidig ikke ESAs krav som problematisk.

Dette er bakgrunnen for at departementet i St.meld. nr. 30 (2006–2007) pkt. 10.2 varslet at det ville fremme forslag om at departementets instruksjonsmyndighet i saker knyttet til Medietilsynets arbeid med allmennkringkastingsrapporter skulle avskjæres. Dette ble fulgt opp i høringsnotatet der det ble foreslått å ta inn en særskilt regel om avskjæring av departementets instruksjonsmyndighet i slike saker. Tilsvarende foreslo departementet at instruksjonsmyndigheten også skulle avskjæres i forbindelse med Medietilsynets vurdering av forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester.

Begrensningene i departementets instruksjonsmyndighet ble foreslått tatt inn i kringkastingsloven § 2-13.

3.4 Høringsinstansenes syn

To høringsinstanser, Medietilsynet og NRK, hadde kommentarer til forslaget om tilsynets uavhengighet i saker som gjelder allmennkringkastingsrapportene.

Medietilsynet uttaler:

«Forslaget om å avskjære departementets instruksjonsrett kan gi et uavhengig tilsyn med NRK, men overfor de øvrige allmennkringkasterne vil bestemmelsen etter vår vurdering få mindre praktisk betydning. Det ligger i arbeidet med å evaluere kringkasternes programvirksomhet i en årlig rapport, med unntak for NRK, et oppdrag om å følge opp de brudd som konstateres. Dette gjøres som kjent utenfor rapporten, i egne tilsynssaker som er utformet som enkeltvedtak og hvor konsesjonsbruddene sanksjoneres etter de nærmere bestemmelser i kringkastingsloven. Så lenge departementet fortsatt skal være klageinstans i disse sakene, vil departementet også kunne overprøve våre vurderinger. Departementets vedtak vil således virke som direktiver eller retningslinjer for vårt tilsynsarbeid, noe som kan oppfattes på samme måte som instruksjer.»

NRK bemerker:

«Forslaget legger opp til etablering av et uavhengig tilsyn med aktørenes allmennkringkastings-/konsesjonsforpliktelser. Vi har ingen prinsipiell innvending mot forslaget. Imidlertid er det grunn til å fremheve at tilsynet må være seg bevisst hva som utgjør vurdering opp mot

gjeldende forpliktelser, og hva som eventuelt er et (kultur-)politisk ønske om utvidelse av forpliktelsene.

[...]

NRKs allmennkringkasterforpliktelser er fastsatt av NRKs generalforsamling i selskapets vedtekter. Forpliktelsene har vært revidert og presisert med jevne mellomrom, bl.a. på grunnlag av overordnet politisk behandling i Stortinget av NRKs rolle.

Medietilsynet uttrykker likevel kritikk og griper således inn og stiller ulegitimerte krav som går vesentlig lenger enn de demokratisk fastsatte krav. Tilsynet opptrer følgelig her kulturpolitisk, og går klart ut over det som bør være deres tilsynsrolle.

Vårt anliggende er oppsummeringsvis å støtte forslaget om økt uavhengighet for Medietilsynet, men samtidig understreke at tilsynets oppgave må avgrenses mot politiske vedtak og avgjørelser.»

Ingen høringsinstanser hadde kommentarer til Medietilsynets uavhengige rolle i forbindelse med vurdering av forhåndsgodkjenning av NRKs nye tjenester.

3.5 Departementets vurdering

Tilsynet med NRKs allmennkringkastingsoppdrag skjer ved at Medietilsynet utarbeider en årlig rapport om NRKs allmennkringkastingsvirksomhet. NRKs ordinære generalforsamling behandler rapporten som et fast punkt på dagsorden. Dette danner grunnlag for Kultur- og kirke departementets omtale av tilsynets rapport om NRK i den årlige budsjettproposisjonen. Slik sikres Stortinget en mulighet til å ta stilling til om NRK oppfyller av allmennkringkasteroppdraget.

Allerede i dag utarbeider Medietilsynet allmennkringkastingsrapportene uten at det legges føringer fra departementet. En vesentlig verdi ved disse rapportene er nettopp at de utarbeides på et rent faglig grunnlag. Forslaget om å avskjære departementets formelle instruksjonsmyndighet bygger opp om dette prinsippet, men vil ikke innebære noen realitetsforandring sammenliknet med dagens praksis.

Medietilsynet vil også ha ansvar for den praktiske gjennomføringen av forhåndsgodkjenningen av NRKs nye tjenester, slik dette er foreslått i ny § 8-5 i kringkastingsloven. På samme vis som ved allmennkringkastingsrapportene, er det viktig for til liten til tilsynets uttalelser i forhåndsgodkjenningssaker at det foretas av Medietilsynet som fagorgan og at det ikke kan gis individuelle instruksjoner fra departementets side.

4 Forbud mot reklame på NRKs tekst-tv-sider

4.1 Kort om lovforslaget

Departementet foreslår å oppheve unntaket fra reklameforbudet for NRKs tekst-tv-sider i kringkastingsloven § 6-4. Det foreslås i stedet å presisere uttrykkelig at tekst-tv omfattes av forbudet.

Den foreslåtte endringen i kringkastingsloven § 6-4 bør følges opp av endringer i kringkastingsforskriften § 3-13 første ledd første punktum.

Forslaget er en oppfølging av St.meld. nr. 30 (2006–2007) der departementet lovet å komme tilbake med forslag om å endre kringkastingsloven slik at reklame på NRKs tekst-tv-sider ble forbudt, jf. pkt. 6.7 i meldingen.

4.2 Gjeldende rett

Tekst-tv er i dag ikke omfattet av forbudet mot reklame i NRKs allmennkanaler. Dette fremgår av kringkastingsloven § 6-4 om finansiering av NRKs virksomhet. Bestemmelsen fastslår at NRKs allmennkanaler ikke kan finansieres ved reklame, men gjør det samtidig klart at NRKs tekstfjernsyn ikke regnes som en del av allmennkanalene og dermed ikke omfattes av reklameforbudet.

Det finnes likevel enkelte særlige begrensninger for reklame på tekst-tv. Det gjelder uttrykkelige forbud mot reklame på tekst-tv-sider med et visst innhold eller reklame med nærmere bestemt innhold. Noen av forbudene gjelder for alle kringkasteres tekst-tv-tilbud, jf. forskriften § 3-6 sjette ledd (sider med barn som målgruppe) og kringkastingsloven § 3-1 tredje ledd (forbud mot reklame for livsyn eller politiske budskap). Andre gjelder bare for NRK, jf. forskriftens § 3-13 første ledd (sider som inneholder programoversikter).

4.3 Høringsnotatet

I høringsnotatet la departementet til grunn at det ikke er naturlig å skille mellom tradisjonell programvirksomhet og tekst-tv. Teknisk sett er begge kringkastingstjenester. Introduksjonen av super-tekst-tv vil gjøre denne koblingen tydeligere. For ikke å undergrave NRKs stilling som reklamefri kringkaster foreslo departementet å oppheve unntaket fra reklameforbudet, og i stedet uttrykkelig presisere at tekst-tv omfattes av forbudet i kringkastingsloven § 6-4.

4.4 Høringsinstansenes syn

Bare én av høringsinstansene var negativ til å forby reklame på NRKs tekst-tv-sider. *Media Total AS* uttaler:

«Begrunnelsen som brukes for å innføre forbud mot reklame på NRK Tekst-TV er at det refereres til at "... det er relativt mye reklame ... og at reklamen har en relativt fremtredende plass [...] i tillegg at det er ofte er en noe glidende overgang mellom redaksjonelt innhold og reklame.»

Ovennevnte er kun påstander som vi enda ikke har sett noen dokumentasjon på. De er også direkte motstridende med de grundige brukerundersøkelsers som jevnlig har vært gjennomført på NRK Tekst-TV.

NRK Tekst-TV har vært og er fremdeles en viktig informasjonskanal for det norske folk. Bruken har vært stabil i mange år og tekst-tv er et viktig alternativ til de mange som enda ikke ukentlig benytter eller har tilgang til internett/bredbånd. Tekst-TV er i dag spesielt viktig i distriktene og ikke alle plasser er det alternativer til riksdekkende informasjonskanaler. For disse er mye av den allmenne informasjonen fortsatt viktig å finne på tekst-TV. Mye av denne informasjonen vil bli berørt av reklameforbudet.

[...]

Vi ber om at reklameforbudet iverksettes samtidig med analog nedslukking av bakkenettet. Analog tekst-tv vil bli erstattet av digital tekst-tv og i dette generasjonsskiftet er det passende at man kutter reklamen på NRK.»

NRK er ikke uttrykkelig imot forslaget, men uttaler:

«NRK tar forslaget til etterretning. Vi ber samtidig om at det ved fastsettelse av tidspunktet for lovendringens ikrafttredelse, tas hensyn til NRKs behov for rimelig tid til å avvikle gjeldende kontrakter med tredjeparter.»

TV 2 er enig i forslaget om forbud, men uttaler i tillegg:

«Vi henstiller til departementet om å foreta en tilsvarende vurdering når det gjelder NRKs øvrige publiseringsaktiviteter som bærere av materiale/innhold finansiert av lisensmidler og hvor materiale danner grunnlag for inntekter – typisk fra reklamemarkedet – hvor de selvfinansierende konkurrentene til NRK kan svekkes eller endog utraderes om ikke avgrensinger og kontroll foretas. Her må det foretas en helt nødvendig grenseoppgang mellom det som er omfattet av allmennkringkasteroppdraget og det som faller utenfor.»

Familie og medier og Kreativt Forum mener det

bør være forbud mot reklame på alle NRKs plattformer, også nettsidene deres.

4.5 Departementets vurdering

Departementet holder fast ved at det ikke er grunnlag for å skille mellom alminnelige fjernsynssendinger og tekst-tv. Begge deler er teknisk sett kringkastingstjenester og leveres dessuten samlet til forbrukeren. For at det ikke skal være tvil om at NRK er en reklamefri kringkaster, er det derfor naturlig at reklame heller ikke er tillatt på deres tekst-tv-sider.

Media Total påpeker at NRKs tekst-tv er en viktig opplysningskanal. Til dette vil departementet understreke at det ikke er departementets hensikt at tekst-tv som sådan skal forringes. Målet med forbudet er utelukkende å fjerne reklame fra sidene for å rendyrke NRK som en reklamefri allmennkringkaster.

NRK kan, med visse begrensninger, ha reklame på sine nettsider, jf. NRK-plakaten punkt 5 c. Enkelte av høringsinstansene har anført at også reklame på NRKs nettsider bør omfattes av forbudet i kringkastingsloven § 6-4. Spørsmålet har vært drøftet tidligere. I St.meld. nr. 6 (2007–2008) *NRK-plakaten – Noe for alle. Alltid*, imøtegikk departementet flere høringsinstansers innvendinger mot at NRKs nettsider får inneholde reklame. Departementet konkluderte med at det var riktig å la NRK få finansiere deler av sin internettvirksomhet gjennom reklameinntekter. Stortinget sluttet seg til dette, jf. Innst. S. nr. 169 (2007–2008).

Til NRKs og *Media Totals* ønske om når forbudet skal tre i kraft vil departementet bemerke at en lovendring ikke bør tre i kraft før tidligst 1. januar 2010. Da vil slukkingen av det analoge bakkenettet for fjernsyn være ferdig og både NRK og *Media Total* ha hatt rimelig tid til å tilpasse seg det nye regelverket. Departementet vil i denne forbindelse vise til at endringen ble varslet allerede i St.meld. nr 30 (2006–2007).

5 Hjemmel for kontroll av abonnentsregistre mot NRKs register over lisensbetalere

5.1 Kort om lovforslaget

Departementet foreslår at NRK gis rett til å innhente opplysninger fra kunderegistrene til tilbydere av fjernsynsinnhold, samt å kontrollere de innhentede opplysningene mot lisensregisteret. Dette foreslås lovfestet i en ny § 8-5 i kringkastingsloven.

Det foreslås videre en endring i § 10-4 om tvangsmulkt for at Medietilsynet effektivt skal kunne håndheve regelen. Gjennom en henvisning til § 8-5 i § 10-4 gis tilsynet hjemmel til å ilegge tvangsmulkt i slike saker.

Ordningen ble opprinnelig varslet i St.meld. nr. 30 (2006–2007) kapittel 8.

5.2 Gjeldende rett

Det finnes i dag ingen særskilt hjemmel som tillater NRK å innhente abonnentopplysninger fra betal-tv-tilbydere og å kontrollere disse opp imot sitt lisensregister.

Departementet legger til grunn at innhenting og bruk av slike opplysninger, må anses som behandling av personopplysninger. Dette er regulert i lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven), jf. § 3. Loven oppstiller omfattende begrensninger for adgangen til å behandle personopplysninger mv.

Personopplysningsloven § 8 om begrensninger i retten til å behandle personopplysninger gjennomfører tilsvarende regler i EUs personverndirektiv, direktiv 95/467/EF, som Norge er forpliktet til å følge.

5.3 Høringsnotatet

I høringsnotatet drøftet departementet forholdsmessigheten og hensiktsmessigheten av å gi NRK rett til å innhente abonnentopplysninger fra betal-tv-tilbydere og bruke disse til kontrollformål. Hensikten vil utelukkende være å gi NRK mulighet til å føre kontroll med at de som har abonnement hos en av betal-tv-tilbyderne også betaler kringkastingsavgift. Både personvern- og konkurransemessige konsekvenser ble vurdert opp mot formålet og effektene av tiltaket. Departementet kom til at det er berettiget å hjemle en slik rettighet for NRK, forutsatt at personopplysningene behandles i samsvar med de krav som følger av personopplysningsloven.

Departementet foreslo derfor at NRK gis hjemmel i kringkastingsloven til å innhente opplysninger om betal-tv-tilbydernes abonnenter for å kontrollere opplysningene mot sitt lisensregister. En slik hjemmel ble foreslått tatt inn i ny bestemmelse, § 8-5 *Kontroll av kunderegister*, i kringkastingsloven. Det ble også foreslått at Medietilsynet gis hjemmel til å ilegge betal-tv-tilbyderne sanksjoner i form av advarsel, jf. kringkastingsloven § 10-2, eller tvangsmulkt, jf. § 10-4 ved overtredelse av bestemmelsen. Dette krever at også § 10-4 første ledd endres.

5.4 Høringsinstansenes syn

NRK støtter departementets forslag og uttaler:

«Med enhver avgiftsordning følger det et legitimt behov for kontrollmekanismer for å sikre oppfyllelse av avgiftsplikten. Utlevering og samkjøring av kunde-registre fra fjernsynsdistributører kan etter vårt syn vanskelig anses som et vesentlig inngrep i personvernet, sammenholdt med andre eventuelle kontrolltiltak.

Nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift og vesentlige hensyn for de berørte parter vil da kunne hensyntas ved utformingen. Som presisert i forslaget til ny bestemmelse i kringkastingsloven § 8-5 annet ledd, vil opplysningene bare kunne benyttes til kontroll med eksisterende registre over betaling av kringkastingsavgift. For ordens skyld vil vi i den sammenheng understreke at NRKs lisensregister ikke benyttes til andre formål enn innkreving av kringkastingsavgift.»

Både *Datatilsynet*, *Get*, *Norsk Kabel-TV Forbund*, *Viasat*, *RiksTV* og *Telenor* er skeptiske til forslaget på bakgrunn av personvernmessige hensyn.

Datatilsynet uttaler:

«Datatilsynet har forståelse for NRKs ønske om å inndrive samtlige avgiftspliktige krav, men mener at ytterligere kontrolltiltak basert på en omfattende registertilgang ikke er veien å gå for å oppnå en slik «null-visjon». I praksis innebærer forslaget innsamling og registerkobling av en stor del av Norges befolkning for å effektivisere kontroll av et lite mindretall.»

RiksTV viser til forskrift om radioforhandleres meldeplikt og påpeker:

«De aktuelle opplysningene synes således å komme NRK i hende uten at det er behov for innsyn i tilbyderens abonnementsregistre. Det foreslåtte inngrepet fremstår derfor som uforholdsmessig, i og med at formålet helt eller delvis kan oppnås på annen måte.»

Andre høringsinstanser påpeker konkurransemessige problemer aktualisert av NRKs eierskap i *RiksTV*. *Konkurransetilsynet* uttaler:

«Konkurransetilsynet mener det kan være uheldig å opprette en ordning som kan gi faktiske eller potensielle konkurrenter innsikt i hverandres virksomhet.»

Viasat uttaler:

«Innen betalings-TV-markedet er kunderegistret en distributørs viktigste aktivum og selve grunnlaget for virksomheten. Lovforslaget innebærer satt på spissen at disse distributørene pålegges å gi fra seg dette, vederlagsfritt, til en annen aktør på markedet.»

Ved siden av disse prinsipielle problemstillingene setter flere høringsinstanser spørsmålsteget ved om distributørene faktisk besitter den informasjonen NRK etter forslaget vil kunne kreve tilgang til.

Get uttaler:

«Selv om en slik plikt til utlevering av abonnentregistrene blir pålagt, vil det i praksis ikke være mulig for *Get* å gi mer enn delvise oversikter over *Gets* kunder.

En eventuell plikt til utlevering av abonnentregistrene kan *Get* derfor bare delvis oppfylle, og nøyaktigheten av opplysningene vil være usikker, samtidig som unøyaktighetene vil øke over tid.»

RiksTV påpeker på sin side at de ikke har opplysninger om kunder som kun mottar NRKs ukrypterte signaler via en mottaker som ikke forutsetter registrering hos *RiksTV*, samt at forslaget vil medføre merarbeid og kostnader for distributørene.

5.5 Departementets vurdering

NRK må gis effektive virkemidler til bruk for innkreving av lisensmidlene. I dag kontrollerer NRK sitt lisensregister opp mot informasjonen de får fra forhandlere og det sentrale folkeregisterets opplysninger. Likevel er det estimerte tallet på «tjuvseere» på 11 prosent. Dette indikerer klart at meldeplikten for forhandlere og opplysningene i Folkeregisteret ikke er nok alene. En relativt stor gruppe potensielle lisensbetalere blir ikke plukket opp. Kombinasjonen av forhandlernes lister, Folkeregisteret og opplysningene fra betal-tv-tilbyderne ventes å heve kvaliteten på opplysningene ettersom det skapes et mer fullstendig bilde av hvem som har utstyr for å motta fjernsyn. Slik vil NRK ventelig fange opp flere av dem som urettmessig ikke betaler lisensen. Det kan også forventes at kvaliteten på opplysningene hos NRK Lisensavdelingen blir mer korrekt og at innkrevingen av avgiften kan bli mer presis. Departementet fastholder derfor at NRK bør gis hjemmel til å innhente og bruke kundeopplysninger fra betal-tv-tilbyderne for å kontrollere om kundene betaler kringkastingsavgift.

Departementet vil presisere at det kun er tale om et begrenset sett med opplysninger som NRK kan kreve utlevert og at det vil ligge klare begrensninger på NRKs bruk av disse. Bare navn og adresse skal deles, og opplysningene kan kun brukes til kontroll mot NRKs eget register. Behandlingen av opplysningene må dessuten skje i samsvar med de krav som følger av personopplysningsloven. Personvern hensyn er følgelig godt ivare tatt.

Den strenge angivelsen av hvilket formål opplysningene kan benyttes til er også en sikkerhet for

at det ikke vil oppstå konkurransemessige problemer. NRK kan ikke benytte opplysningene til noe annet enn lisensinnkreving. Selskapet kan følgelig ikke nyttegjøre seg dem i sin øvrige virksomhet som henholdsvis kringkaster eller medeier i betal-tv-selskap. Taushetspliktsreglene i forvaltningsloven gjelder dessuten for NRK når selskapet utfører oppgaver på vegne av det offentlige, typisk innkreving av en avgift. Departementet legger opp til at det i lovbestemmelsen slås fast at NRK skal sikre at tilgang til opplysningene begrenses til ansatte med tjenstlig behov for slik tilgang. Departementet forutsetter følgelig at NRK har interne rutiner som sikrer at kun personer knyttet til NRK Lisensavdelingen gis innsyn i opplysningene fra betal-tv-tilbyderne.

Enkelte høringsinstanser mener at opplysningene betal-tv-tilbyderne sitter med ikke gir fullstendig informasjon om deres kundemasse. Departementet har ikke grunnlag for å betvile dette, men legger til grunn at også ufullstendig informasjon vil bidra til å lette NRKs kontroll med innbetaling av kringkastingsavgiften. Departementet antar at den tekniske utvikling, blant annet digitalisering og utbredelse av bestillingstjenester, på sikt vil kunne gi betal-tv-tilbyderne bedre oversikt over egne kunder.

Sammenstilling og overføring av kundeopplysninger til NRK vil, avhengig av hvordan og hvor ofte det gjøres, påføre betal-tv-tilbyderne visse kostnader. Spørsmålet om kompensasjon for dette bør løses gjennom avtaler mellom NRK og aktørene. Departementet er kjent med at det finnes en avtale mellom NRK og Elektronikkbransjen om kompensasjon av forhandlernes utgifter i forbindelse med meldeplikten.

6 Videreformidling i kringkastingsnett

6.1 Kort om lovforslaget

Det foreslås at kringkastingsloven § 4-2 oppdateres slik at også andre nett enn kabelnett omfattes av retten til formidling av kringkastingssignaler uten konsesjon. Departementet foreslår ny ordlyd i bestemmelsens første ledd for å tydeliggjøre dette. Videre foreslås en endring i ordlyden i tredje ledd med sikte på å oppnå samme formål.

6.2 Gjeldende rett

Rett til samtidig og uendret videresending av lovlig kringkasting i kabelnett kan skje uten konsesjon, jf. kringkastingsloven § 4-2 første ledd. Samme rett er

ikke lovfestet for andre fjernsynsplattformer. Tilsvarende er virkeområdet til bestemmelsens tredje ledd kun knyttet til kabelnett.

6.3 Høringsnotatet

Departementet foreslo i høringen at kringkastingens loven § 4-2 første ledd om samtidig og uendret videresending av lovlig kringkasting skulle utvides til å gjelde alle kringkastingsnett, ikke bare kabelnett. Tilsvarende burde bestemmelsens tredje ledd om formidling av informasjon om drift av anlegg og om programtilbud også endres til å omfatte andre typer nettverk enn kabelnett.

Dagens ordlyd stammer fra en tid da man ikke så for seg at videresending ville kunne skje i andre typer nettverk enn kabelnett. Med etableringen av det digitale bakkenettet for fjernsyn, IP-tv mv. er denne situasjonen endret. Departementet foreslo derfor at bestemmelsen endres for å presisere at videresending i ethvert kringkastingsnett, ikke bare i kabelnett, er unntatt konsesjonsplikt. På samme bakgrunn ble det foreslått at bestemmelsen i § 4-2 tredje ledd om formidling av informasjon om drift av anlegg og om programtilbud endres til også å omfatte andre typer nettverk enn kabelnett.

I praksis ble en slik endring foreslått gjennomført ved å fjerne referansen til kabelnett i bestemmelsens ordlyd. Den nye ordlyden ville dermed være nøytral og ikke gjøre forskjell på ulike typer plattformer eller infrastruktur.

6.4 Høringsinstansenes kommentarer

Bare Telenor, RiksTV og TONO hadde merknader til dette forslaget.

Telenor uttaler:

«Bruken av begrepet videresending i kringkastingens loven og åndsverksloven er [...] begrunnet ut fra ulike hensyn, og regelsettene er uavhengige av hverandre. Det må derfor tas hensyn til at begrepene vil kunne ha ulikt innhold. Det må da gjøres klart at en endring i kringkastingens lovens regler om videresending ikke har som intensjon å medføre noen endring av innholdet av dette begrepet på åndsverkslovens område.

[...]

Når det gjelder andre kringkastingsnett enn kabel er det imidlertid forskjeller som gjør at distribusjonsformene må vurderes på selvstendig grunnlag. Følgelig er det noen situasjoner hvor distribusjon av TV-kanaler anses som videresending, mens det i forhold til andre distribusjonsformer råder bred enighet om at dette ikke er tilfellet.»

Også *RiksTV* bemerker at begrepet videresen-

ding er aktuelt både i forbindelse med kringkastingens regelverk og åndsverkloven:

«Det er videre helt opplagt at den senere tids utvidelse av hva som i relasjon til kringkastingens loven skal betraktes som videresending, og som i stor grad er drevet av en rivende teknisk utvikling innen bl.a. distribusjon på kringkastingens område, ikke kan overføres til åndsverksloven eller påvirke innholdet i begrepet slik det direkte og indirekte brukes der.»

TONO uttaler seg om rettighetshavernes situasjon:

«TONO har imidlertid ved gjennomgang av høringsbrevet, sett at forslaget til endringer i verste fall kan resultere i et redusert vern for TONOs rettighetshavere ved musikkutnyttelse på Internett, slik at ordlyden etter vår vurdering krever en presisering slik at endringen ikke får slike negative følger.»

6.5 Departementets vurdering

Begrepet videresending benyttes både i lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven) og i kringkastingens loven. De to lovreguleringene ivaretar ulike formål og hensyn. Åndsverksloven § 34 gir hjemmel for å inngå såkalt avtalelisensavtale for videresending av verk i kringkasting. Reglene i kringkastingens loven § 4-2 omhandler det mer tekniske aspektet ved videresending av kringkasting og tilknytningen dette har til kringkastingens lovens konsesjonsregler. Departementets forslag her har ingen betydning for tolkningen av åndsverkloven § 34.

For å bli betegnet som «videresending» må signalet allerede ha blitt kringkastet i den forstand at innholdet er blitt gjort tilgjengelig for en allmennhet. Avhengig av hvordan den tekniske overføringstjenesten er lagt opp, vil forskjellige kringkastingsnett i ulik grad kunne sies å drive videresending i lovens forstand. Hensikten med bestemmelsen er å unnta distributørene for konsesjonsplikt. Det er derfor departementets oppfatning at også distribusjon som ikke teknisk sett kan kalles videresending bør dekkes i lovbestemmelsen. Departementet foreslår at referansen til kabelnett tas ut og at begrepet videresending i første og tredje ledd erstattes med det mer nøytrale «formidling». Slik presiseres det at også annen type distribusjon av lovlig kringkasting i ulike typer kringkastingsnett omfattes av fritaket for konsesjonsplikt.

7 Endringer som følge av endringer i andre lover

En henvisning til eldre prosesslovgivning (rettergangsloven) i § 2-3 i kringkastingsloven må endres som følge av ikrafttreddelsen av ny tvistelov, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) og Innst. O. nr. 110 (2004–2005).

Ingen høringsinstanser hadde merknader til dette.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om å gi Medietilsynet økt uavhengighet på to begrensede områder vil ikke medføre økt ressursbruk for det offentlige.

Innføring av et forbud mot reklame på NRKs tekst-tv-sider vil redusere selskapets inntekter med om lag 5 mill. kroner årlig.

En ordning med kontroll av abonnentregistre for tilbydere av fjernsynsinnhold mot lisensregisteret vil kreve økte administrative ressurser for NRK knyttet til kontroll av registrene. En kobling av registrene vil effektivisere kontrollen med innbetaling av kringkastingsavgiften og bidra til økt innbetaling. Andre kontrolltiltak antas å kunne reduseres. Selv om NRK muligvis må kompensere distributørene for deres kostnader forbundet med gjennomføringen, antar departementet at nettoeffekten for NRK likevel vil bli positiv.

Forslaget om forhåndsgodkjenning med NRKs nye medietjenester må antas å ville medføre økt ressursbruk hos Medietilsynet. Ordningen er imidlertid forutsatt kun å omfatte overordnede, prinsipielle saker. Den administrative merbelastningen for Medietilsynet må derfor antas å være begrenset.

9 Merknader til de enkelte paragrafene

Til § 2-3 Forhåndsvurdering av program

Henvisning til rettergangsloven i *andre ledd* erstatte med henvisning til ny lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) ettersom rettergangsloven er opphevet og tvisteloven trådt i kraft.

Til § 2-13 Allmennkringkastingsrapport

Bestemmelsen er ny og presiserer at departementet i forbindelse med utarbeidelsen av allmenn-

kringkastingsrapporten ikke kan instruere Medietilsynet. Hensikten er å gjøre klart at det er en avstand mellom tilsynsobjektet NRK og tilsynsmyndigheten. Endringene berører ikke departementets adgang til å gi generelle instruksjoner eller rollen som klageinstans i tilsynssaker om brudd på allmennkringkasterforpliktelsene.

Til § 4-2 Rett til formidling

Begrepet videresending benyttes i lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk (åndsverkloven). Departementets forslag her har ingen betydning for tolkningen av åndsverkloven § 34.

Ordlyden i *første ledd* gjør ikke forskjell mellom ulike typer plattformer eller infrastruktur som benyttes til formidling av kringkasting. Det avgjørende er hvorvidt det faktisk formidles kringkastings signaler til sluttbrukere.

Ved endringen i *tredje ledd* gjøres det klart at det heller ikke her er avgjørende for anvendelsen av regelen hvilken teknisk plattform som brukes for overføring av kringkastings signalene. Rettigheten etter tredje ledd tilfaller alle som eier eller disponerer et elektronisk kommunikasjonsnett som kan formidle kringkasting.

Til § 6-1 a Forhåndsgodkjenning av nye tjenester i allmennkringkastingsoppdraget

I *første ledd* gjøres det klart at en forhåndsgodkjenning skal finne sted før nye tjenester innlemmes i NRKs allmennkringkastingsoppdrag og dermed lisensfinansieres. Det er Kongen i statsråd som fatter den endelige beslutningen. Forhåndsgodkjenning er ment å være et virkemiddel for staten til å påvirke hvordan lisensmidler skal forvaltes. Ordningen utfordrer ikke prinsippet om kringkastings sjefens ansvar for den løpende programvirksomheten, jf. kringkastingsloven § 6-3. Det er kun helt overordnede og prinsipielle spørsmål som skal underlegges forhåndsgodkjenning. Medietilsynet vil ha ansvar for den praktiske gjennomføringen av testen. Tilsynet skal avgi en rådgivende uttalelse til departementet. Medietilsynet skal ikke kunne instrueres ved utarbeidelsen av sin rådgivende uttalelse av om tjenesten bør godkjennes.

Henvisningen til «demokratiske, sosiale og kulturelle» behov i *andre ledd* viser til hvilke overordnede hensyn som skal ligge til grunn ved vurderingen av om en ny tjeneste skal inkluderes i allmennkringkastingsoppdraget. Bare tjenester som tilfredsstiller disse betingelsene kan kvalifisere som allmennkringkasting. Et avgjørende hensyn vil være at en ny tjeneste kan begrunnes ut fra NRKs all-

mennkringkasteroppdrag, slik dette fremgår av selskapsvedtektene og NRK-plakaten. Nye NRK-tjenester som ikke kan begrunnes ved henvisning til disse dokumentene skal normalt ikke godkjennes.

Bestemmelsens *tredje ledd* er en hjemmel for Kongen til å fastsette nærmere regler om ordningen med forhåndsgodkjenning av nye medietjenester NRK vil tilby. Det vil være aktuelt å presisere nærmere når et krav om forhåndsgodkjenning utløses, hvilke prosedyrer som skal følges når vurderingen skal foretas og hvilke vurderingsmomenter som skal ligge til grunn ut over de overordnede hensynene i andre ledd.

Til § 6-4 Finansiering m.v.

Bestemmelsen innebærer en endring av gjeldende rett. Reklame på tekst-tv har hittil vært tillatt. I den nye bestemmelsen gjøres det klart at forbudet mot reklame på NRKs fjernsynstjenester også skal omfatte tekst-tv.

Til § 8-5 Opplysninger om kundeforhold

Det lovfestes en ny hjemmel for at NRK skal kunne innhente opplysninger om kundene til betal-tv-tilbydere. Bestemmelsen møter kravet i personopplysningsloven § 8 første ledd om at behandling av personopplysninger skal ha hjemmel i lov mv. Målsettingen med bestemmelsen er å gi NRK et virkemiddel til bruk for effektiv innkreving av kringkastingsavgiften. Det forutsettes at NRK har gode rutiner for kvalitetssikring av opplysningene om lisenspliktige husstander.

Første ledd viser til at NRK har en innsynsrett i tilbydernes kundedata, begrenset til navn og adresse på den enkelte kunden. Det er ikke direkte i loven gitt noen aktivitetsplikt for betal-tv-tilbydere. Hvem som plikter å gi NRK de aktuelle opplysningene er definert teknologinøytralt. Plikten omfatter tilbydere av fjernsyn på alle plattformer for overføring av kringkasting. Vilkaaret er at aktørene mot vederlag formidler kringkastingssignaler til sluttbrukere.

I *andre ledd* gis en uttømmende angivelse av til hvilket formål opplysningene kan benyttes. De innhentede opplysningene skal kun brukes til en ren sammenlikning opp mot lisensregisteret. Angivelsen av formålet legger klare begrensninger på NRK, og er i tråd med personopplysningsloven § 11 første ledd. Gjennom disse strenge begrensningene, både av hvilke opplysninger som kan kreves og til hvilket formål de kan benyttes, ivaretar både personvern hensyn og konkurransemessige hensyn. I tillegg til begrensningene i bestemmelsen i kringkastingsloven, gjelder de øvrige kravene til behandling av personopplysninger i personopplysningsloven. Likeledes gjelder forvaltningslovens taushetspliktsregler ettersom det, når NRK krever inn en offentlig avgift, utføres en oppgave på vegne av det offentlige. NRK må i tillegg sikre at opplysningene fra betal-tv-tilbydere kun er tilgjengelige for ansatte med tjenstlig behov for slik tilgang. I praksis bør følgelig tilgangen begrenses til ansatte i NRK Lisensavdelingen. For øvrig gjelder reglene i personopplysningsloven § 13 og personopplysningsforskriften § 2-12 tilsvarende.

I *tredje ledd* gis det hjemmel for Kongen til å fastsette nærmere regler i forskrift.

Til § 10-4 Tvangsmulkt

En henvisning til § 8-5 må inn i kringkastingsloven § 10-4 *første ledd* for at Medietilsynet effektivt skal kunne håndheve regelen i ny § 8-5 om innsynsrett for NRK i betal-tv-tilbyderes kunderegistre, og ha hjemmel for å ilegge tvangsmulkt dersom betal-tv-tilbydere ikke utleverer kundenes navn og adresse.

Kultur- og kirke departementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting.

Vi HARALD, Norges Konge,

st a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting

I

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting gjøres følgende endringer:

§ 2-3 andre ledd skal lyde:

Første ledd begrenser ikke adgangen til å gi pålegg eller å beslutte og iverksette tvangstiltak etter *tvisteloven*.

Ny § 2-13 skal lyde:

§ 2-13 Allmennkringkastingsrapport
Medietilsynet skal utarbeide en årlig rapport om kringkasteres oppfyllelse av allmennkringkastingsforpliktelse. Medietilsynet kan ikke instrueres av Kongen eller departementet ved utarbeidelsen av slik allmennkringkastingsrapport.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2 Rett til formidling
Formidling av lovlig kringkasting i kringkastingsnett kan skje uten særskilt konsesjon.

Avtaler om videresending av kringkasting fra satellitt skal inneholde en klausul om at norske kabelnett, kan slutte seg til avtalen på like vilkår.

Den som eier eller disponerer nett som kan formidle kringkasting, kan formidle informasjon om driften av anlegget eller programtilbud.

Ny § 6-1 a skal lyde:

§ 6-1 a Forhåndsgodkjenning av nye tjenester i allmennkringkastingsoppdraget
Kongen i statsråd avgjør om det skal gis tillatelse til å innlemme nye tjenester i Norsk rikskringkasting AS» allmennkringkastingsoppdrag. Medietilsynet er ansvarlig for gjennomføringen av godkjenningsordningen og avgir rådgivende uttalelse til departementet. Medietilsynet kan ikke instrueres av Kongen eller departementet ved utarbeidelsen av sin uttalelse.

Kun tjenester som oppfyller demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet kan godkjennes.

Kongen kan gi nærmere regler om ordningen, herunder i hvilke tilfeller kravet om tillatelse gjelder.

§ 6-4 skal lyde:

§ 6-4 Finansiering m.v.

Virksomheten i Norsk rikskringkasting AS finansieres ved kringkastingsavgift, salgsinntekter m.v. Virksomheten kan ikke finansieres ved reklame i NRKs allmennkanaler eller tekstfjernsyn. Kringkastingsavgift fastsettes av Stortinget.

Ny § 8-5 skal lyde:

§ 8-5 Opplysninger om kundeforhold

Den som mot vederlag tilbyr fjernsynssendinger ved kringkasting eller formidling av kringkasting, plikter å gi Norsk rikskringkasting AS opplysninger om sine kunders navn og adresse.

Norsk rikskringkasting AS kan kun bruke opplysningene til kontroll mot sitt eget register over dem som betaler kringkastingsavgift. Norsk rikskringkasting skal sikre at tilgang til opplysningene begrenses til ansatte med tjenstlig behov for slik tilgang.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om opplysningsplikten etter denne paragraf og om Norsk rikskringkasting AS' bruk av opplysningene.

§ 10-4 første ledd skal lyde:

For å sikre at plikter etter bestemmelsene i kapittel 2, 3 og 4 og § 6-4, § 8-1, § 8-2 og § 8-5 eller forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av disse bestemmelsene blir oppfylt, kan Medietilsynet ilegge den ansvarlige for oppfyllelsen tvangsmulkt.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Trykk: A/S O. Fredr. Annesen. April 2009